

रण). — [The reading अभिनिष्ठान which occurs in Mss., is incorrect. — The Pandits who have published *Pāṇini*, supply in their comm. on VIII. 3. 86. the word अन्यतरस्याम् (= वा) from the preceding Sūtra, and construe thus, besides अभिनिष्ठान, an optional form अभिनिष्ठान; Patanjali and his comm. have no gloss on this Sūtra, but neither the *Kāśikā* nor the *Siddhāntak.* admit of an option in the Sūtra 86., nor is a form अभिनिष्ठान given by these works or in the *Dhātū-comm.* of *Mādhava*, *Maitreya* &c., or in the *Dhātupārdyaṇa* of *Hemach.* s.r. स्तन्.] E. स्तन् with निस् and अभि, kṛit aff. घञ्.

अभिनिष्पत् Tatpur. m. f. n. (-न्-न्ती-त्) Going out or forth, issuing; e. g. *Bhāṭik.*: अन्तर्निविष्टोऽज्जलरत्नभासो गवाक्ष-जालैरभिनिष्पत्तयः. E. पत् with निस् and अभि, kṛit aff. शतृ. अभिनिष्पत्त Tatpur. n. (-नम्) Going forth, issuing, sallying. E. पत् with निस् and अभि, kṛit aff. लृट्.

अभिनिष्पत्ति Tatpur. f. (-त्तिः) Completion, consummation, end; e. g. (of the human soul, by the form it assumes after death when absorbed in Brahman) *Śāṅkara* (on the *Vedānta Sūtra*: चितितन्मात्रेण तदात्मकत्वादित्यौडुलोमिः) चैतन्यमेव त्वत्त्वात्मनः स्वरूपमिति तन्मात्रेण स्वरूपेणाभिनिष्पत्तिर्युक्ता. E. पद् with निस् and अभि, kṛit aff. क्तिन्.

अभिनिष्पन्न Tatpur. m. f. n. (-न्नः-न्ना-न्नम्) Completed, consummated, finished. E. पद् with निस् and अभि, kṛit aff. क्त.

अभिनिष्ठान. See the remark s. v. अभिनिष्ठान.

अभिनिहत Tatpur. m. f. n. (-तः-ता-तम्) Suppressed; see the following. E. हन् with नि and अभि, kṛit aff. क्त.

अभिनिहित Tatpur. m. f. n. (-तः-ता-तम्) Suppressed. — अभिनिहित is called ^a in the *Āg. Prātis.* the सन्धि (q. v.) which is produced when the vowel अ in the beginning of a word is suppressed after a final ओ or ए; ^b in the *Āg.*, *Vājas.* and *Atharv. Prātisākhya*s the स्वरित (q. v.) which is produced in consequence of an *anudatta* अ (in the beginning of a word) being suppressed after a final *udatta* ओ or ए. The *Taittir. Prāt.* calls the latter अभिनिहत (acc. to *Weber, Ind. Stud.* IV. p. 135). E. धा with नि and अभि, kṛit aff. क्त.

अभिनिह्व Tatpur. m. (-वः) Denial. — निह्व and अभिनिह्व (निह्ववाभिनिह्वौ) are the ritual names of the verses of the *Aranyagāna* V. 2. 21. and 22. (not met with in the *Sāmaveda*; acc. to *Benfey's* careful compilation in *Weber's Ind. Stud.* III. p. 222). E. अभि and निह्व or ह्व with नि and अभि, kṛit aff. अप्.

अभिनीत Tatpur. m. f. n. (-तः-ता-तम्) ¹ Brought near or towards; e. g. (fig., to the understanding, intelligible) in a quotation of *Jayam.* on the *Bhāṭik.*: भाविकत्वमिति प्राज्ञः प्रबन्धविषयं गुणम् । प्रत्यक्षा इव दृश्यते यत्रार्था भूतभाविनः । चिचोदात्तामुत्तार्यत्वं कथाया स्वभिनीतता (its easy understanding) । शब्दानुकूलता चेति तस्य हेतुं प्रचक्षते. ² Performed (as a drama). ³ Fit, proper, suitable; e. g. *Mah. Śāntip.*: अस्मिन्नेव प्रकरणे धनञ्जयमुदरधीः । अभिनीततरं वाक्चमि-त्युवाच युधिष्ठिरः. ⁴ Highly ornamented or finished. ⁵ Even-minded, placid, patient. ⁶ Impatient. [The two latter meanings arise from the different manner in which the verse of the *Amarak.*: युक्ते ऽतिसंस्कृते मर्षिष्यभिनीतो &c. may be read, viz. either ⁷ ते मर्षिणि or ते ऽमर्षिणि; hence *Bharata*, *Subhūti*, *Ramānātha* &c. = अक्रोधन (or अक्रोध) or = अक्षमावत्; *Bhāṇūd.*, however, only = वन्तु (i. e.

मर्षिन्); other Koshas have only the meaning 'impatient'; e. g. *Medini*, *Śabdaratnāv.*: = अमर्षिन्, *Ajayapāla*: = अमर्षवत्, probably also *Jatādhara*: अभिनीतस्त्रिषु न्याये संस्कृते ऽमर्षवत्त्वपि; and *Hemachandra's* अभिनीतसु न्याये मर्षिणि संस्कृते is probably also to be read न्याये ऽमर्ष, for the *Viśwaprak.* explains: अभिनीतो भवेन्न्याये संस्कृता-मर्षिणोरपि. The meaning 'placid' seems more congenial with the other meanings of the word; and the meaning 'impatient' refers perhaps to an E. अ neg. and भिनीत — compare विनीत and the Pref. on the particle अभि —.]

⁷ Friendly, kind (*Wilson*). E. नी with अभि, kṛit aff. क्त. अभिनीति Tatpur. f. (-तिः) ¹ Friendship, civility, kindness.

² Gesture, expressive articulation (*Wilson*). Comp. अभिनय. E. नी with अभि, kṛit aff. क्तिन्.

अभिनीयमान Tatpur. m. f. n. (-नः-ना-नम्) Brought near or towards; (see the meanings of नी with अभि); e. g. *Vanap.* of the *Mahābh.*: दृष्ट्वा शरं ज्यामभिनीयमानं बभूव हाहाकृतमन्तरीक्षम्. E. नी, in the pass., with अभि, kṛit aff. शानच्, āgama मुक्.

अभिनील Tatpur. m. f. n. (-लः-ला-लम्) Very dark; (अभिनीलनेत्र, 'having eyes of a very dark blue', is one of the thirty-two लक्षण or characteristic signs of a great man, according to the Buddhistic fancy). E. अभि and नील.

अभिनेतव्य Tatpur. m. f. n. (-व्यः-व्या-व्यम्) To be represented or performed (as a drama). See the following. E. नी with अभि, kṛitya aff. तव्य.

अभिनेय Tatpur. m. f. n. (-यः-या-यम्) The same as the preceding; comp. e. g. the quotation s. v. अभिनय. E. नी with अभि, kṛit aff. यत्.

अभिन्न Tatpur. l. m. f. n. (-न्नः-न्ना-न्नम्) ¹ Not cut, not rent, not broken; e. g. *Bhāṭik.*: विरूपोदयधारायः कुलि-शो मम (i. e. of Rāvaṇa) वचसि । अभिन्नं शतधात्मानं मन्वते बलिनं बली; or जलनिधिमगमन् सलिलसमुदयैर्महातर-ङ्गैर्भुवनभरत्तममथभिन्नवेलम्; or *Āg.*: इन्द्रो भूयोभूयो रयिमिदं वधेयन्नभिन्ने खिले नि दधाति देवयुम् (*Sāyaṇa*: अभिन्ने शत्रुभिरभेदे खिले अच्येर्गन्तुमशक्ये खिले, i. e. impenetrable). ² Undivided, one; e. g. (*Brahman*) *Śāṅkara* in the comm. on the *Taittir. Up.*: असौ यो ऽयमेकमभिन्न-मात्मतत्त्वं न पश्यति &c.; or (the Soul in) a quotation from the Buddhists by *Vijñānāch.* on the *Sāṅkhya-Prav.*: अभि-न्नो ऽपि बुद्ध्यात्मा विपर्यासनिदर्शनैः । आद्ययाहकसंवित्तिभेद-वानिव लक्ष्यते. ³ Not different, same, identical; e. g. *Prabodhach.*: पश्चामि योगाज्जनशुद्धदर्शनो जगन्निधो भिन्नमभिन्न-मीश्वरात्; or *Bharatas.* on the *Bhāṭik.*: स्निष्टमिष्टमनेकार्थ-मेकरूपान्वितं वचः । तदभिन्नपदं भिन्नपदप्रायमिति द्विधा.

2. m. (-न्नः) (In Arithmetic.) An integer, a whole number. E. अ neg. and भिन्न.

अभिन्नक m. f. n. (-कः-का-कम्) ¹ Not quite unbroken, not quite entire. ² Not quite identical (*Siddhāntak.*). E. अभिन्न, taddh. aff. कन्.

अभिन्नतर m. f. n. (-रः-रा-रम्) Very identical; see the following; (mentioned by the *Gaṇaratnamahodadhī* in the *Gaṇa* यावादि to *Pāṇ.* V. 4. 29.; = अतिशयेनाभिन्न). E. अभिन्न, taddh. aff. तरप्.

अभिन्नतरक m. f. n. (-रकः-रिका-रकम्) The same as the preceding; e. g. in a quotation by the *Gaṇaratnam.*: अभि-